

3. Trh práce

Prameny kapitoly 3: ČSÚ, MPO ČR, MPSV ČR, propočty MF ČR.

Tabulka 3.1: Zaměstnanost – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									Predikce	Predikce	Výhled
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:											
Zaměstnanost ¹⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4765	4733	4707	4764	4828	4922	5002	4938	4846	4846
	<i>předch.r.=100</i>	(100,8)	99,3	99,4	101,2	101,3	101,9	101,6	98,7	98,1	100,0
- zaměstnanci ²⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4002	3922	3914	4001	4048	4125	4196	4114	4023	4017
	<i>předch.r.=100</i>	(99,7)	98,0	99,8	102,2	101,2	101,9	101,7	98,1	97,8	99,8
- podnikatelé ³⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	763	811	792	763	780	797	807	823	824	830
	<i>předch.r.=100</i>	(106,8)	106,4	97,6	96,3	102,2	102,2	101,2	102,1	100,0	100,7
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	374	399	426	410	371	276	230	345	444	432
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,5	8,4	8,2
Pracovní síla	<i>průměr v tis. osob</i>	5139	5132	5133	5174	5199	5198	5232	5283	5291	5278
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	99,9	100,0	100,8	100,5	100,0	100,7	101,0	100,2	99,8
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis. osob</i>	7183	7214	7247	7270	7307	7347	7410	7430	7422	7402
	<i>předch.r.=100</i>	100,3	100,4	100,4	100,3	100,5	100,5	100,9	100,3	99,9	99,7
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	66,3	65,6	64,9	65,5	66,1	67,0	67,5	66,5	65,3	65,5
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ⁴⁾	<i>průměr v %</i>	65,6	64,9	64,2	64,8	65,3	66,1	66,6	65,4	64,2	64,4
Prac.síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	71,5	71,1	70,8	71,2	71,2	70,8	70,6	71,1	71,3	71,3
Míra ekon.akivity 15 - 64 let ⁵⁾	<i>průměr v %</i>	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8	69,7	70,0	70,2	70,2
Národní účty - ČSÚ:											
Zaměstnanost (domácí koncept) ⁶⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4991	4923	4940	4992	5088	5224	5305	5190	5088	5092
	<i>předch.r.=100</i>	100,6	98,7	100,3	101,0	101,9	102,7	101,5	97,8	98,0	100,1
Odpracované hodiny	<i>mld.</i>	9,70	9,58	9,65	9,81	9,96	10,16	10,30	9,85	9,63	9,63
	<i>předch.r.=100</i>	99,5	98,7	100,8	101,6	101,5	102,0	101,4	95,7	97,8	100,0
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	1944	1945	1954	1965	1957	1944	1941	1898	1893	1891
	<i>předch.r.=100</i>	98,9	100,1	100,4	100,6	99,6	99,4	99,9	97,8	99,7	99,9
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:											
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	477,5	521,6	537,4	514,3	474,8	392,8	324,6	466	591	570
Míra nezaměstnanosti ⁷⁾	<i>průměr v %</i>	9,16	9,90	10,24	9,79	.	.	.	.	.	.
	<i>průměr v %</i>	.	.	9,2	8,97	8,13	6,62	5,44	7,9	9,9	9,6
Registrovaní zahraniční pracovníci - MPSV, MPO											
Celkem	<i>průměr v tis. osob</i>	167,6	163,2	169,4	195,2	233,2	276,2	343,5	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,5	97,4	103,8	115,3	119,4	118,5	124,4	.	.	.
- zaměstnanci	<i>průměr v tis. osob</i>	106,0	102,3	106,1	131,2	165,5	209,7	270,2	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,9	96,5	103,7	123,7	126,1	126,7	128,8	.	.	.
- podnikatelé	<i>průměr v tis. osob</i>	61,6	60,9	63,3	64,0	67,7	66,5	73,3	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	98,9	103,9	101,2	105,7	98,2	110,2	.	.	.

Rozdíly mezi nezaměstnaností podle VŠPS a podle registrace na úřadech práce vyplývají jednak z odlišné definice obou ukazatelů a jednak ze způsobu šetření VŠPS, který pravděpodobně systematicky snižuje vykazovaný počet nezaměstnaných (pořadí otázek v dotazníku, struktura non-response).

¹⁾ Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

²⁾ Včetně členů produkčních družstev.

³⁾ Včetně pomáhajících rodinných příslušníků.

⁴⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

⁵⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let

⁶⁾ Oproti VŠPS zahrnuje navíc i odhady zaměstnanosti v šedé ekonomice, zaměstnanosti cizinců – nerezidentů (zejména pendlerů) či v zemědělském samozásobení apod.

⁷⁾ V prvním řádku podle „staré“ metodiky, ve druhém řádku podle „nové“ metodiky.

Tabulka 3.2: Zaměstnanost – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
								Odhad	Predikce
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:									
Zaměstnanost	průměr v tis. osob	4958	5003	5014	5034	4947	4941	4924	4938
	st. obd. p.r. = 100	101,9	101,8	101,5	101,3	99,8	98,8	98,2	98,1
- zaměstnanci	průměr v tis. osob	4161	4195	4206	4220	4124	4119	4101	4114
	st. obd. p.r. = 100	102,0	101,9	101,7	101,2	99,1	98,2	97,5	97,5
- podnikatelé	průměr v tis. osob	797	808	808	813	823	823	824	824
	st. obd. p.r. = 100	101,3	101,6	100,3	101,8	103,2	101,8	101,9	101,3
Nezaměstnanost	průměr v tis. osob	245	220	224	231	303	334	365	378
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	4,7	4,2	4,3	4,4	5,8	6,3	6,9	7,1
Pracovní síla	průměr v tis. osob	5203	5223	5238	5264	5250	5275	5289	5316
	st. obd. p.r. = 100	100,5	100,7	100,6	100,8	100,9	101,0	101,0	101,0
Populace ve věku 15 - 64 let	průměr v tis. osob	7397	7406	7413	7426	7432	7431	7429	7428
	předch. r. = 100	100,9	100,8	100,9	100,8	100,5	100,3	100,2	100,0
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	průměr v %	67,0	67,6	67,6	67,8	66,6	66,5	66,3	66,5
	m eziroční přírůstek	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,5	-1,1	-1,4	-1,3
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ¹⁾	průměr v %	66,1	66,6	66,7	66,8	65,6	65,4	65,2	65,4
	m eziroční přírůstek	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,5	-1,2	-1,5	-1,4
Prac. síla / Populace 15 - 64	průměr v %	70,3	70,5	70,7	70,9	70,6	71,0	71,2	71,6
	m eziroční přírůstek	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	0,3	0,5	0,5	0,7
Míra ekon. aktivity 15 - 64 let ²⁾	průměr v %	69,4	69,6	69,7	69,9	69,6	69,9	70,1	70,5
	m eziroční přírůstek	-0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,2	0,3	0,4	0,6
Národní účty - ČSÚ:									
Zaměstnanost (domácí koncept)	průměr v tis. osob	5217	5289	5313	5320	5235	5216	5139	5170
	předch. r. = 100	101,1	101,4	101,3	100,9	100,3	97,3	96,7	97,2
Opracované hodiny	m ld.	2,57	2,65	2,47	2,55	2,50	2,56	2,35	2,45
	předch. r. = 100	98,5	101,5	103,3	99,2	97,3	96,5	95,2	96,0
Opracované hodiny / zaměstnanost	hodiny	493	501	465	481	477	490	457	474
	předch. r. = 100	98,0	100,4	102,4	98,7	96,6	97,7	98,2	98,6
Registovaná nezaměstnanost - MPSV:									
Počet nezaměstnaných	průměr v tis. osob	355,1	311,9	309,5	321,8	409,2	456,8	487,1	509
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	5,95	5,19	5,24	5,39	7,00	7,86	8,36	8,5
Registování zahraniční pracovníci - MPSV, MPO									
Celkem	průměr v tis. osob	315,7	337,1	355,1	365,9	348,4	336,5	331,8	.
	předch. r. = 100	125,2	126,5	125,5	120,7	110,4	99,8	93,5	.
- zaměstnanci ³⁾	průměr v tis. osob	245,8	264,9	280,5	289,6	270,1	255,0	247,2	.
	předch. r. = 100	131,7	131,7	129,8	123,2	109,9	96,2	88,1	.
- podnikatelé ⁴⁾	průměr v tis. osob	69,9	72,2	74,5	76,4	78,3	81,5	84,6	.
	předch. r. = 100	106,7	110,3	111,8	112,0	112,1	112,8	113,6	.

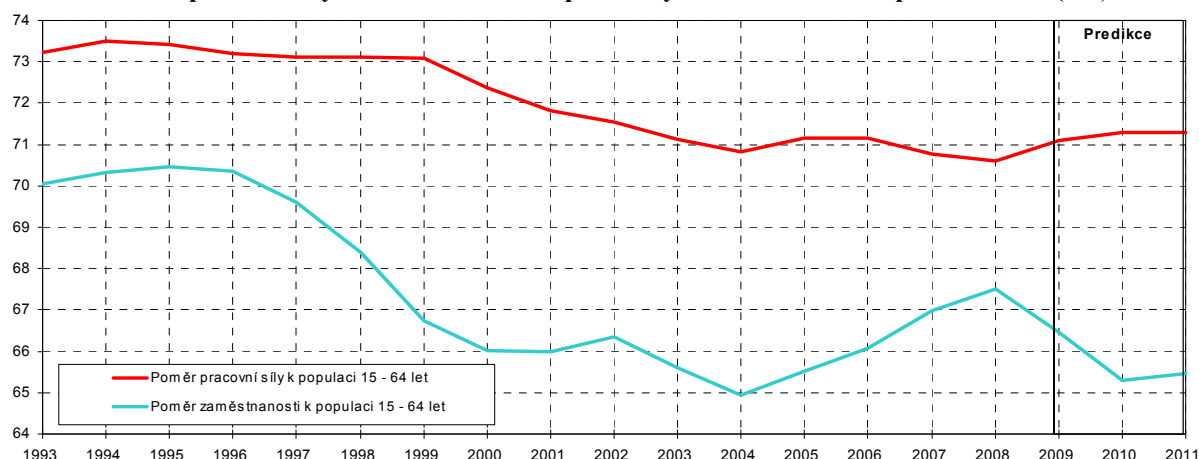
¹⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

²⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let.

³⁾ Vážený aritmetický průměr počátečního, průběžných a koncového stavu.

⁴⁾ Prostý aritmetický průměr počátečního a koncového stavu.

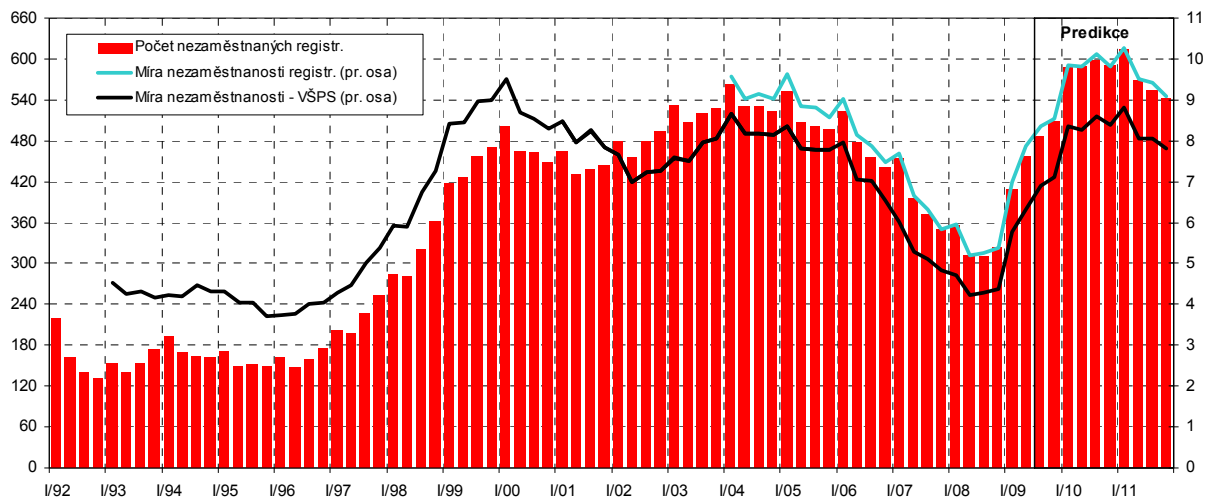
Graf 3.1: Poměr pracovní síly a zaměstnanosti na počtu obyvatel ve věkové skupině 15-64 let (v %)

Časová řada míry zaměstnanosti mezi roky 2001 a 2002 není metodicky konzistentní.

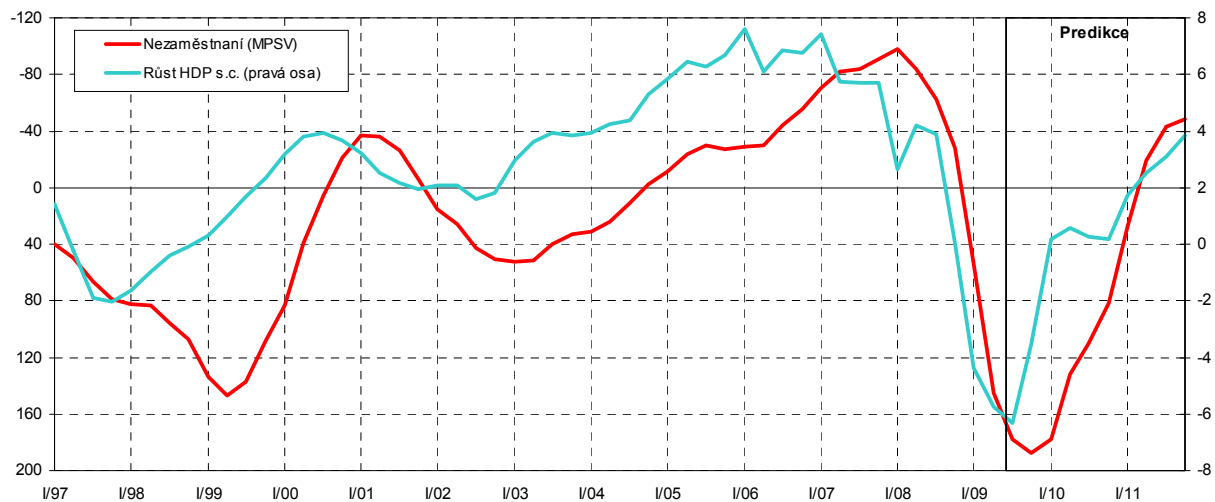
Graf 3.2: Nezaměstnanost

čtvrtletní průměry, v tis. osob, v % (pravá osa)

Graf 3.3: Ekonomický výkon a nezaměstnanost

meziroční přírůstky reálného HDP v % a registrované nezaměstnanosti v tis. osob

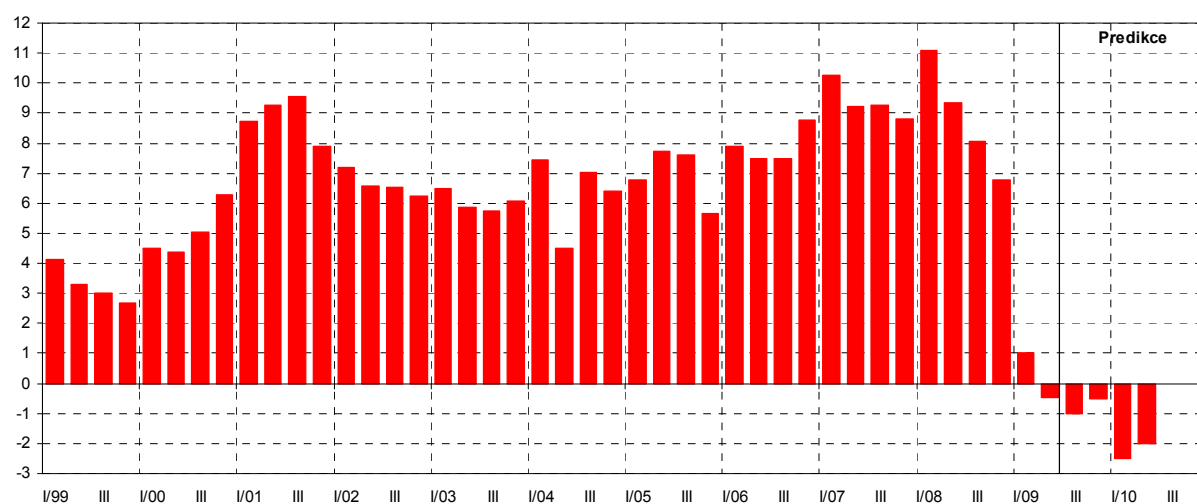

Tabulka 3.3: Trh práce - analytické ukazatele

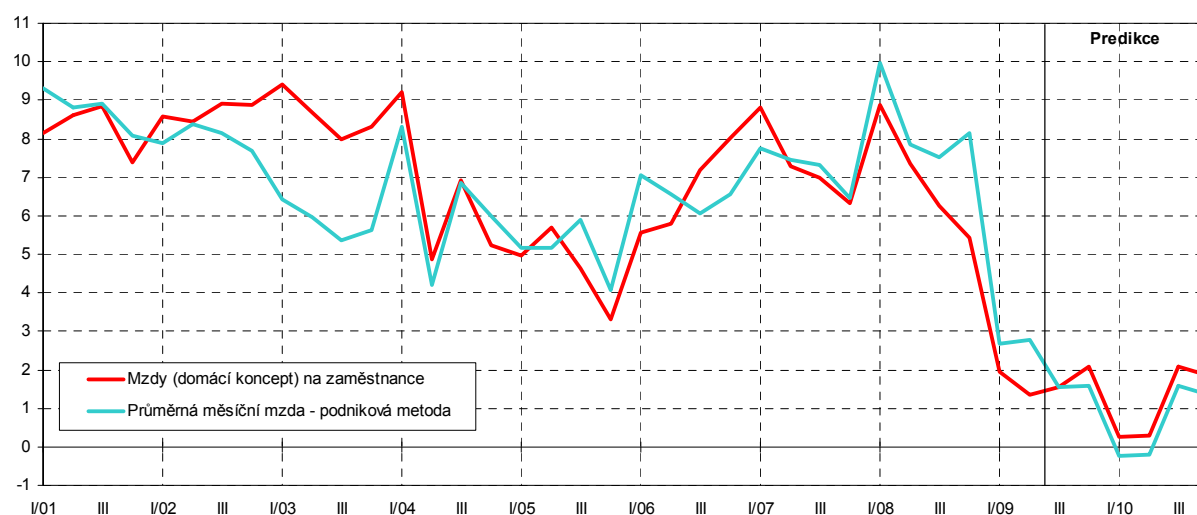
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Náhrady na 1 zaměstnance: ¹⁾											
- nominální	<i>předch.r.=100</i>	108,1	107,3	108,2	106,7	104,6	106,6	107,3	105,9	100,7	101,7
- reálné ²⁾	<i>předch.r.=100</i>	103,3	105,4	108,1	103,8	102,6	104,0	104,4	99,6	99,7	100,4
Průměrná hrubá měsíční mzda ³⁾											
- nominální	Kč	14 378	15 524	16 430	17 466	18 344	19 546	20 957	22 691	23 200	23 300
	<i>předch.r.=100</i>	108,8	108,0	105,8	106,3	105,0	106,6	107,2	108,3	102,1	100,6
- reálná	Kč 2005	15 345	16 274	17 206	17 791	18 344	19 063	19 874	20 235	20 500	20 300
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	106,1	105,7	103,4	103,1	103,9	104,3	101,8	101,2	99,3
Produktivita práce	<i>předch.r.=100</i>	102,1	101,1	104,3	105,1	105,0	105,4	104,1	101,0	96,2	102,2
Jednotkové náklady práce ⁴⁾	<i>předch.r.=100</i>	105,9	106,1	103,8	101,5	99,5	101,2	103,1	104,8	104,6	99,5
Náhrady zaměstnancům / HDP	%	42,3	43,2	43,8	42,7	43,1	43,0	42,9	44,2	44,8	44,3

¹⁾ Náhrady zaměstnancům (domácí koncept) na 1 zaměstnance podle VŠPS.²⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.³⁾ Od června 2009 nová časová řada: průměrná mzda se vztahuje na přepracované počty zaměstnanců v celém národním hospodářství.⁴⁾ Podíl nominálních náhrad na 1 zaměstnance a reálné produktivity práce.

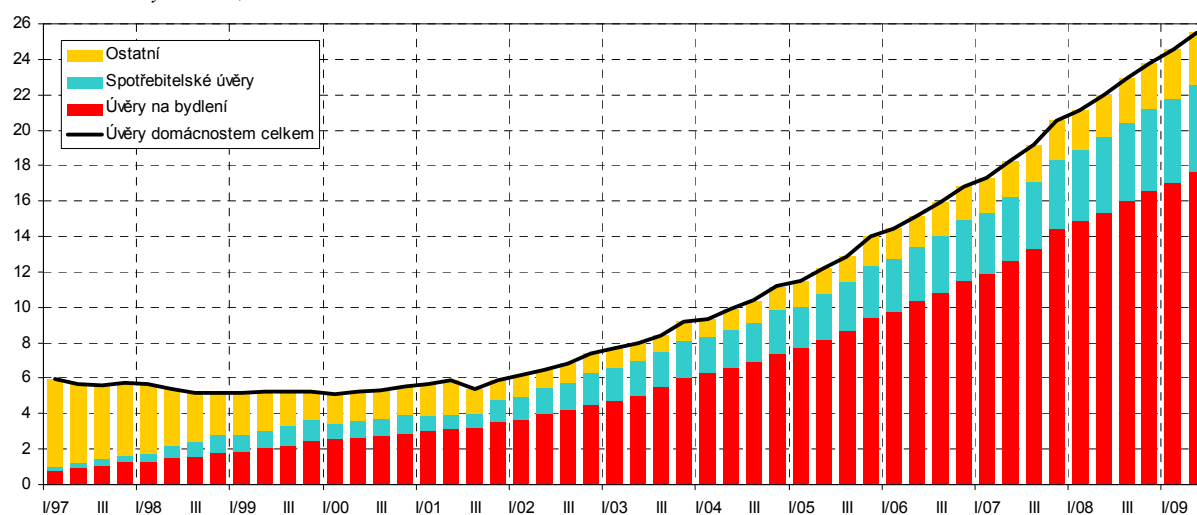
Graf 3.4: **Objem mezd a platů** – nominální, domácí koncept
meziroční růst v %

Graf 3.5: **Průměrná mzda** – nominální
meziroční růst v %

Graf 3.6: **Podíl bankovních úvěrů domácnostem na HDP**
z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 3.4: Účet domácností

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Běžné příjmy											
Náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	982	1049	1120	1186	1273	1387	1511	1615	1598	1593
	<i>předch.r.=100</i>	107,9	106,8	106,8	105,9	107,3	108,9	108,9	106,8	99,0	99,7
Hrubý smíšený důchod ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	391	395	425	449	446	470	505	546	533	543
	<i>předch.r.=100</i>	104,4	101,2	107,5	105,7	99,4	105,4	107,5	108,1	97,5	102,0
Přijaté důchody z vlastnictví ²⁾	<i>m ld. Kč</i>	103	98	97	109	120	133	158	165	153	157
	<i>předch.r.=100</i>	101,6	94,9	98,9	112,7	109,6	111,2	118,5	104,5	92,4	103,0
Sociální dávky	<i>m ld. Kč</i>	290	313	324	369	386	417	466	488	528	541
	<i>předch.r.=100</i>	104,6	108,0	103,6	.	104,6	108,1	111,8	104,5	108,3	102,5
Ostatní přijaté běžné transfery ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	79	85	91	93	103	113	122	137	149	155
	<i>předch.r.=100</i>	91,2	107,8	106,8	102,9	110,1	109,8	108,4	112,2	108,9	104,0
Běžné výdaje											
Placené důchody z vlastnictví ⁴⁾	<i>m ld. Kč</i>	15	13	19	21	20	25	29	33	26	26
	<i>předch.r.=100</i>	94,6	82,0	149,0	112,4	94,7	122,4	119,4	112,5	78,7	101,0
Běžné daně z důchodu a jmění ⁵⁾	<i>m ld. Kč</i>	106	115	128	138	140	141	157	152	140	143
	<i>předch.r.=100</i>	105,9	108,0	111,9	107,6	101,7	100,7	110,9	97,0	91,9	102,4
Sociální příspevky ⁶⁾	<i>m ld. Kč</i>	350	382	408	474	507	561	615	634	589	592
	<i>předch.r.=100</i>	106,8	109,2	106,7	.	107,1	110,6	109,5	103,2	92,8	100,6
Ostatní placené běžné transfery ⁷⁾	<i>m ld. Kč</i>	79	82	93	100	109	118	129	141	159	169
	<i>předch.r.=100</i>	108,5	103,4	113,7	107,2	109,2	108,6	109,3	109,1	112,9	106,0
Disponibilní důchod	<i>m ld. Kč</i>	1293	1348	1409	1474	1551	1675	1833	1990	2046	2060
	<i>předch.r.=100</i>	105,0	104,3	104,5	104,6	105,3	108,0	109,4	108,5	102,9	100,6
Výdaje na konečnou spotřebu	<i>m ld. Kč</i>	1207	1248	1317	1399	1443	1537	1659	1813	1832	1830
	<i>předch.r.=100</i>	106,4	103,4	105,6	106,2	103,1	106,6	107,9	109,3	101,1	99,9
Změna podílu v PF ⁸⁾	<i>m ld. Kč</i>	9	11	13	17	19	23	26	24	13	13
Hrubé úspory	<i>m ld. Kč</i>	96	112	105	92	128	161	200	201	228	243
Kapitálové transfery											
(příjem (-) / výdaj (+))	<i>m ld. Kč</i>	-17	-36	-21	-23	-25	-23	-23	-37	-37	-24
Tvorba hrubého kapitálu	<i>m ld. Kč</i>	121	129	122	132	136	154	191	195	187	185
	<i>předch.r.=100</i>	102,7	106,8	94,9	107,8	102,6	113,5	124,2	101,9	96,2	99,0
Změna finančních aktiv a pasív	<i>m ld. Kč</i>	-5	23	6	-18	20	30	32	29	63	81
Disponibilní důchod reálný ⁹⁾	<i>předch.r.=100</i>	100,3	102,4	104,4	101,8	103,3	105,3	106,4	102,1	101,9	99,3
Míra hrubých úspor ¹⁰⁾	%	7,4	8,3	7,4	6,2	8,2	9,6	10,9	10,1	11,1	11,8

¹⁾ Smíšený důchod drobných podnikatelů, který je souhrnem důchodu z podnikání (zisku) a důchodu z jejich pracovní činnosti pro vlastní podnik.

²⁾ Přijaté úroky, dividendy, důchody z pŕůdy, čerpání podnikatelského důchodu, důchodu z rozděleného zisku apod.

³⁾ Náhrady z neživotního pojištění, soukromé mezinárodní transfery, výhry v sázkách a loteriích, státní příspěvky na stavební spoření apod.

⁴⁾ Placené úroky.

⁵⁾ Daň z příjmu, daň z převodu nemovitostí, místní poplatky a používání dálnic.

⁶⁾ Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, penzijní připojištění a zákonné úrazové pojištění placené zaměstnavatelem i zaměstnancem a tzv. imputované příspěvky (nenávratné sociální výpomoci poskytnuté zaměstnavatelem).

⁷⁾ Čisté pojistné na neživotní pojištění, soukromé mezinárodní transfery, pokuty ve správním a blokovém řízení, sázky apod.

⁸⁾ Rozdíl mezi přijatým pojistným a vyplacenými důchody z penzijního připojištění.

⁹⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

¹⁰⁾ Podíl hrubých úspor na disponibilním důchodu.

Graf 3.7: Míra hrubých úspor domácností
v % disponibilního důchodu